



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. toukokuuta 2018
(OR. en)

8959/18

DEVGEN 67
ACP 38
RELEX 407
FIN 387
OCDE 4
ONU 39
CLIMA 82
WTO 132

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 22. toukokuuta 2018

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 8551/18

Asia: "Investoiminen kestäväan kehitykseen" ja EU:n kehitysaputavoitteita
koskeva vuoden 2018 vuosikertomus Eurooppa-neuvostolle
– Neuvoston päätelmät (22. toukokuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3618. istunnossaan 22. toukokuuta 2018
hyväksymät päätelmät "Investoiminen kestäväan kehitykseen" ja EU:n kehitysaputavoitteita
koskeva vuoden 2018 vuosikertomus Eurooppa-neuvostolle.

"Investoiminen kestäväan kehitykseen" ja EU:n kehitysaputavoitteita koskeva vuoden 2018 vuosikertomus Eurooppa-neuvostolle

Neuvoston päätelmät

1. Neuvosto muistuttaa Addis Abeban toimintasuunnitelman tärkeydestä, sillä se on olennainen osa kestäväan kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja muodostaa kehitysrahoitusta koskevan globaalin toimintakehyksen. Siinä esitetään uusi täytäntöönpanomalli kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi kaikkien rahoitusvirtojen tehokkaan käytön ja muiden kuin rahoituksellisten täytäntöönpanokeinojen avulla ja korostetaan kansallisia toimia ja toimivaa politiikkaa.
2. Kesäkuussa 2017 hyväksytyssä kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, joka pohjautuu Agenda 2030:een, Addis Abeban toimintasuunnitelmaan, Pariisin ilmastositomukseen ja Sendain kehityksen katastrofiriskien vähentämiseksi, vahvistetaan EU:n ja jäsenvaltioiden kehitysrahoitusta koskevat sitoumukset.
3. Neuvosto on tyytyväinen komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan "Investing in Sustainable Development – The EU at the forefront in implementing the Addis Ababa Action Agenda"¹.
4. Neuvosto antaa tunnustusta EU:n ja jäsenvaltioiden vuosina 2015–2017 toteuttamille toimille Addis Abeban toimintasuunnitelman edistämiseksi sekä niiden useimmilla toiminta-aloilla tähän mennessä saavuttamille hyville tuloksille.
5. Neuvosto korostaa kaikkien Addis Abeban toimintasuunnitelman rahoituslähteiden (julkiset/yksityiset, kansalliset/kansainväliset) merkitystä ja toistaa, että on tärkeää noudattaa kokonaisvaltaista ja yhtenäistä toimintatapaa kehitysmaiden tukemiseksi lisärahoituksen ja muiden täytäntöönpanokeinojen järjestämisessä. Neuvosto panee merkille, että EU ja sen jäsenvaltiot vahvistavat kehitysrahoitusta koskevat sitoumuksensa.

¹ Asiak. 8262/18 – SWD(2018) 148 final.

6. Neuvosto toteaa, että kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman yhdenmetyt ja toisiinsa kytkeytyvät tavoitteet edellyttävät mahdollistavia, eri tasojen toimintapoliittisia puitteita ja proaktiivisia toimintatapoja, joissa pyritään hyödyntämään eri politiikkojen välisiä synergiaetuja. Neuvosto toistaa, että kehitystä tukeva politiikkajohdonmukaisuus on keskeinen tekijä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa ja edistää merkittävästi kestävää kehitystä tukevan politiikkajohdonmukaisuuden laajempaa tavoitetta.
7. Neuvosto odottaa, että Yhdistyneiden kansakuntien, kansainvälisten rahoituslaitosten ja monenkeskisten ja kahdenvälisten kehityspankkien kanssa jatketaan työskentelyä Addis Abeban toimintasuunnitelman täytäntöönpanemiseksi ja että kehitetään mekanismeja toimintasuunnitelman vaikutusten seuraamiseksi ja tulosten arvioimiseksi, millä vahvistetaan vastuuvellvollisuutta, avoimuutta ja lisäarvoa. Tältä osin neuvosto panee merkille New Yorkissa 23.–26. huhtikuuta 2018 järjestetyn Yhdistyneiden kansakuntien talous- ja sosiaalikomitean kehitysrahoitusfoorumin tulokset.

Kansalliset julkiset resurssit

8. Neuvosto palauttaa mieleen, että kansallisen julkisen rahoituksen käyttöönotto ja sen tehokas käyttö muodostavat tärkeän osan valtiovallan ja kansalaisten välistä yhteiskuntasopimusta ja ovat keskeisiä osallistavan kasvun, köyhyyden poistamisen, eriarvoisuuksien vähentämisen ja kestävän kehityksen kannalta. Kansallisten julkisten resurssien käyttöönottoa voitaisiin parantaa paremman veropolitiikan ja veronkannon avulla. EU ja sen jäsenvaltiot puuttuvat veronkiertoon ja laittomiin rahavirtoihin ja tukevat jatkossakin veropolitiikan uudistusta, verohallintoa ja verotusalan kansainvälistä yhteistyötä auttaakseen lisäämään kumppanimaiden verojärjestelmien tehokkuutta, tuloksellisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Lisäksi EU ja sen jäsenvaltiot edistävät edelleen toimivia ja avoimia julkisten menojen hallinnointijärjestelmiä. Neuvosto muistuttaa, että on tärkeää edistää tehokasta ja toimivaa resurssien hankintaa ja käyttöä, myös "Kanna enemmän, käytä paremmin" -ajattelutavan avulla.

9. Neuvosto toteaa, että EU:n talousarviosta tuetaan demokraattista hallintotapaa, julkista varainhoitoa ja valtion tulonhankintaa kumppanimaissa. Neuvosto vahvistaa, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat edelleen sitoutuneita tukemaan valtion tulonhankinnan lisäämistä ja että asiassa on työskenneltävä määrätietoisesti. Neuvosto vahvistaa tukensa Addis Abeban veroaloitteeseen, mukaan lukien sen jäsenten sitoumus kaksinkertaistaa tuki valtion tulonhankintaan vuoteen 2020 mennessä.
10. Neuvosto kehottaa tukemaan jatkossakin aloitteita, joiden tavoitteena on edistää hyvää taloushallintoa, parantaa kansainvälisten liiketoimien avoimuutta ja torjua korruptiota, veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita, laittomia rahavirtoja, veropetoksia, veron kiertämistä ja muita haitallisia käytäntöjä. EU ja sen jäsenvaltiot kannustavat edelleen kaikkia maita osallistumaan kansainväliseen veroyhteistyöhön, jakamaan tietoja yli rajojen ja tukemaan alueellisia verohallinnon yhteistyöpuutteita.

Kansallinen ja kansainvälinen yksityinen liiketoiminta ja rahoitus

11. EU:n ja jäsenvaltioiden olisi jatkossakin edistettävä ympäristöä, joka tukee kansallisten ja kansainvälisten yksityisten investointivirtojen lisäämistä kestäväan kehitykseen.
12. Neuvosto muistuttaa, että yksityinen sektori on yhä tärkeämpi sidosryhmä Agenda 2030:n täytäntöönpanossa, ja sillä on keskeinen rooli etenkin naisille ja nuorille tarjottavien ihmisarvoisten työpaikkojen sekä osallistavan ja kestäväan kasvun luojana. Neuvosto kehottaa lisäämään kestäväan kehitystä edistävien yksityisen sektorin toimien avoimuutta ja tukemaan edelleen investointi-ilmapiiirin ja liiketoimintaa edistävän ympäristön parantamista sekä osallistavan ja kestäväan yksityisen sektorin kehittämistä etenkin mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten osalta. Euroopan investointiohjelman pitäisi tehostaa näitä toimia ja parantaa mikro- ja pk-yritysten rahoituksensaantia keskittyen erityisesti nuorten yrittäjyyteen ja naisyrittäjyyteen.

13. Neuvosto vahvistaa, että kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeusnormien, suuntaviivojen, periaatteiden, sukupuolten tasa-arvon ja vastuullista liiketoimintaa, investointitoiminnan ympäristövaikutuksia ja kestävää kehitystä sekä avoimuutta, vastuuvastuuta ja yritysten yhteiskuntavastuuta koskevien sitoumusten olisi oltava yksityisen sektorin investointien keskeisiä elementtejä ja niistä olisi tehtävä osa asiaankuuluvia liiketoimintamalleja.
14. Neuvosto palauttaa mieleen, että rahalähetykset ovat tärkeä yksityinen rahoituslähde kehitysmaille. Ne ovat monissa kumppanimaissa välttämättömiä kestävän kehityksen kannalta ja niiden kehitysvaikutukset olisi maksimoitava. EU ja sen jäsenvaltiot työskentelevät yksityissektorin ja muiden kumppaneiden kanssa muuttajien tekemiin rahalähetyksiin liittyvien kulujen pienentämiseksi alle kolmeen prosenttiin siirretystä määrästä. Neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan toimia rahalähetysten tuottavan käytön lisäämiseksi.

Kansainvälinen kehitysyhteistyö

15. Neuvosto vahvistaa, että kehitysyhteistyö on EU:n ulkosuhteiden keskeinen painopiste. Kuten perussopimuksissa todetaan, kehitysyhteistyön päätavoite on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen.
16. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on julkaissut EU:n vuoden 2017 julkista kehitysapua koskevat alustavat tiedot², joissa tarkastellaan EU:n yhteisten ja erillisten julkisen kehitysavun sitoumusten suuntauksia³. Neuvosto korostaa, että julkinen kehitysapu on tärkeä liikkeellepaneva tekijä kehitysmaiden saatavilla olevan yleisen rahoituksen kannalta ja Addis Abeban toimintasuunnitelman keskeinen osa. Vaikka julkisen kehitysavun määrä on kehitysmaiden kannalta yleisesti ottaen pieni, se on edelleen merkittävä rahoituksen lähde köyhimmille ja vähiten kehittyneille maille sekä hauraille maille ja konfliktivaltioille, joilta puuttuvat erityisesti maan omat valmiudet hankkia rahoitusta muista lähteistä.

² https://ec.europa.eu/europeaid/news-and-events/eu-remains-worlds-leading-donor-development-assistance-eu757-billion-2017_en

³ Puheenjohtajavaltion päätelmät, Eurooppa-neuvosto 16. ja 17. kesäkuuta 2005 (asiak. 10255/1/05), neuvoston päätelmät 10. ja 11. marraskuuta 2008 (asiak. 15480/08) ja neuvoston päätelmät 26. toukokuuta 2015 (asiak. 9241/15). Ks. sitoumuksia koskeva liite.

17. Eurooppa-neuvosto pyysi 17. kesäkuuta 2010 neuvostoa laatimaan vuosikertomuksen EU:n ja jäsenvaltioiden julkista kehitysapua koskevista sitoumuksista ja avun toimittamisesta. Tämä on kahdeksas Eurooppa-neuvostolle toimitettava vuosikertomus.
18. Edellä olevan huomioon ottaen neuvosto saattaa Eurooppa-neuvoston tietoon seuraavat asiat:
- a. EU ja sen jäsenvaltiot ovat säilyttäneet asemansa maailman suurimpana julkisen kehitysavun antajana (ks. kuva 1), ja niiden osuus on 57 prosenttia kaikesta OECD:n kehitysapukomitean (DAC) jäsenten kehitysmaille antamasta julkisesta kehitysavusta.
 - b. Vuonna 2017 EU:n yhteinen julkinen kehitysapu oli 75,7 miljardia euroa, joka vastasi 0,50:tä prosenttia EU:n bruttokansantulosta (BKTL)⁴. EU:n yhteinen julkinen kehitysapu pieneni nimellisarvona 2,4 prosenttia vuonna 2016 saavutetusta 77,5 miljardista eurosta, joka oli enemmän kuin kertaakaan tähän mennessä ja vastasi 0,53:tä prosenttia EU:n BKTL:stä. Julkisen kehitysavun BKTL-suhteelle asetettu 0,7 prosentin kynnysarvo saavutettiin tai se ylittyi neljässä EU:n jäsenvaltiossa (ks. kuva 2 ja taulukko 1). Julkisen kehitysavun ja BKTL:n välinen suhde parani viidessä jäsenvaltiossa ja pysyi vakaana yhdeksässä jäsenvaltiossa. Toisin kuin EU:n julkisen kehitysavun suhde BKTL:ään, EU:n ulkopuolisten OECD:n DAC:n jäsenmaiden keskiarvo pysyi 0,21 prosentissa vuonna 2017 (kuten vuonna 2016).⁵

⁴ EU:n yhteinen julkinen kehitysapu on EU:n jäsenvaltioiden julkinen kehitysapu ja EU:n toimielinten antama, jäsenvaltioiden osuuteen kuulumaton julkinen kehitysavun osa yhteen laskettuna. Julkisen kehitysavun suhdetta bruttokansantuloon koskevassa raportoinnissa suurin osa EU:n toimielinten julkisen kehitysavun menoista lasketaan EU:n jäsenvaltioiden osuuteen, toisin sanoen jäsenvaltioiden tietoihin sisältyy osa toimielinten kehitysapumenoista. Euroopan investointipankin (EIP) omista varoista annettua julkista kehitysapua ei lasketa jäsenvaltioiden osuuteen, ja se annetaan jäsenvaltioiden julkisen kehitysavun lisänä.

⁵ Käytetty menetelmä mahdollistaa vain 0,01:tä prosenttia suurempien muutosten ottamisen huomioon kasvuna; alle 0,01 prosentin lisäykset eivät näy tilanteen muutoksina. Esimerkiksi Portugali lisäsi vuonna 2017 julkista kehitysapuaan 0,01 prosenttia, mutta käytetyn menetelmän mukaisesti kehitysavun määrä pysyi "vakaana".

c. EU:n yhteisen julkisen kehitysavun alhaisempi taso vuonna 2017 johtui siitä, että jäsenvaltiot vähensivät 80 prosentilla velkahuojennusten määriä verrattuna poikkeukselliseen vuoteen 2016 ja Euroopan investointipankeille maksettiin takaisin suurempi määrä lainoja, minkä johdosta EIP:n raportoima julkinen kehitysapu väheni 28 prosenttia vuodesta 2016. Lisäksi avunantajamaiden sisäiset pakolaiskustannukset⁶, jotka useat DAC:n jäsenet ovat raportoineet julkisena kehitysapuna, laskivat 10,3 miljardiin euroon vuodesta 2016, jolloin ne olivat 11,2 miljardia euroa. Tämä vähennys kuvastaa sitä, että joihinkin EU-maihin tuli vuonna 2017 pienempi määrä uusia pakolaisia, sillä pakolaisten vastaanottamisesta aiheutuvat menot kirjataan julkiseksi kehitysavuksi vain ensimmäisenä vuonna, jonka pakolaiset viettävät vastaanottajamaassa.

19. Neuvosto vahvistaa poliittisen johtajuutensa ja sitoutumisensa kehitysapuun ja palauttaa mieleen EU:n ja sen jäsenvaltioiden erilliset ja yhteiset julkista kehitysapua koskevat sitoumukset, jotka toistetaan kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, joka toimii EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyön ohjenuorana suhteessa kaikkiin kehitysmaihin. EU ja sen jäsenvaltiot toteuttavat realistisia tarkistettavissa olevia toimia saavuttaakseen nämä sitoumukset ja jatkavat edistymisen seuranta ja vuosittaista raportointia avoimuuden ja julkisen vastuuvollisuuden takaamiseksi. Neuvosto on huolissaan siitä, että julkinen kehitysapu pieneni vuonna 2017 kasvettuaan neljänä perättäisenä vuonna kohti yhteisen julkisen kehitysavun BKTL-suhteen 0,7 prosentin tavoitetta. Neuvosto vahvistaa, että lisätoimia tarvitaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
20. Neuvosto panee yhä huolestuneempana merkille, että EU ei ole yhtään lähempänä vähiten kehittyneille maille annettavan kehitysavun BKTL-suhteelle lyhyellä aikavälillä asettamaansa yhteistä 0,15–0,20 prosentin tavoitetta; avun BKTL-suhde oli 0,11 prosenttia vuonna 2016.⁷ Neuvosto on huolissaan vähiten kehittyneille maille annettavan julkisen kehitysavun ja BKTL:n välisen suhteen suuntauksesta viimeisten kolmen vuoden aikana ja siitä, että vähiten kehittyneille maille annettavan julkisen kehitysavun osuus EU:n yhteisestä julkisesta

⁶ Kyseiset kustannukset voidaan raportoida julkisena kehitysapuna ainoastaan OECD:n DAC:n sääntöjen mukaisesti, ja raportointi rajoittuu kustannuksiin, jotka aiheutuvat pakolaisten oleskelun ensimmäisten 12 kuukauden aikana.

⁷ Vuosi 2016 on viimeisin vuosi, jolta on saatavilla kattavat tiedot. Kyseisenä vuonna kuusi EU:n jäsenvaltiota ylitti vähiten kehittyneille maille myönnettävää julkista kehitysapua koskevan vuodeksi 2020 asetetun tavoitteen, joka on 0,15 prosenttia suhteessa BKTL:ään, ks. taulukko 2.

kehitysavusta on pienentynyt. Neuvosto palauttaa mieleen vähiten kehittyneille maille annettavaa julkista kehitysapua koskevan EU:n yhteisen sitoumuksen.

21. Neuvosto korostaa, että on kiinnitettävä huomiota tilanteiden moninaisuuteen ja niiden maiden erityisiin haasteisiin, jotka nousevat alhaisen tulotason maiden ryhmästä keskitulotason maiden ryhmään. EU ja sen jäsenvaltiot harjoittavat keskitulotason maiden kanssa kehitysyhteistyötä, poliittista vuoropuhelua ja kumppanuutta kestävän kehityksen, köyhyyden ja tuloerojen poistamisen sekä muiden yhteisten intressien hyväksi. Sellaisten pidemmälle kehittyneempien kehitysmaiden tai kyseiseen ryhmään siirtymässä olevien maiden osalta, jotka tarvitsevat vähemmän tai eivät tarvitse lainkaan edullisin ehdoin myönnettävää apua, neuvosto muistuttaa, että EU ja sen jäsenvaltiot kehittävät innovatiivista vuorovaikutusta kehitysyhteistyön puitteissa ja sen ulkopuolella.
22. Neuvosto kehottaa komissiota toteuttamaan toimenpiteitä ja käynnistämään aloitteita, joiden tavoitteena on kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteiden kestävä rahoitus, ja auttamaan julkista kehitysapua koskevien sitoumusten saavuttamisessa, myös vähiten kehittyneiden maiden osalta.
23. Neuvosto on kehityspolitiikan yhteydessä myös tietoinen Afrikan kehitysmaiden erityishaasteista ja korostaa tältä osin tarvetta kohdentaa julkista kehitysapua kyseiseen maanosaan ottaen täysin huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden kehitysavulle asettamat painopisteet.
24. Neuvosto vahvistaa, että kehitysyhteistyön tuloksellisuudella on keskeinen merkitys kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa, ja sen olisi oltava kaikkien kehitysyhteistyön muotojen perustana. EU ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet soveltamaan tuloksellista kehitysyhteistyötä koskevan maailmanlaajuisen kumppanuuden (GPEDC) puitteissa sovittuja kehitysyhteistyön tuloksellisuuden periaatteita ja tunnustavat GPEDC:n seurantakierroksella todetun hyvän edistymisen mutta myös tarpeen jatkaa ponnisteluja. Neuvosto on tyytyväinen myös yhteistä ohjelmasuunnittelua koskeviin yhteisiin toimiin ja saavutuksiin, sillä vuoden 2017 lopussa oli saatu valmiiksi 21 yhteisen ohjelmasuunnittelun asiakirjaa. Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan kehitysyhteistyön tuloksellisuuteen liittyviä toimia muun muassa GPEDC:n puitteissa ja jatkamaan yhteistä ohjelmasuunnittelua ja yhteistä täytäntöönpanoa. Neuvosto toistaa, että kaikki kehitysyhteistyövarat olisi käytettävä tuloksellisesti ja tehokkaasti kehitysyhteistyön tuloksellisuuden periaatteiden mukaisesti.

25. Neuvosto odottaa mielenkiinnolla, että kestävän kehityksen virallista kokonaistukea (TOSSD) koskevan uuden tilastollisen mittaussuomenetelmän kehittämisessä edistytään kansainvälisessä työryhmässä käytävien avointen, osallistavien ja läpinäkyvien keskustelujen avulla. Neuvosto puolustaa julkisen kehitysavun roolia mutta korostaa, että TOSSD auttaa paremmin mittaamaan ja parantamaan Agenda 2030:n täytäntöönpanoon tarvittavien resurssien avoimuutta, niitä koskevaa tietämystä ja niiden näkyvyyttä.
26. Neuvosto on tyytyväinen EU:n ja jäsenvaltioiden pyrkimykseen kerätä kehitysyhteistyövaroja innovatiivisten rahoitusmekanismien kautta. Neuvosto kehottaa tällä alalla pitkäjänteisiin toimiin muun muassa panemalla pikaisesti täytäntöön ulkoisen investointiohjelman.
27. Neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä myös jatkuviin toimiin, joilla pyritään lisäämään varoja muuttoliikkeeseen ja kehitysyhteistyöhön liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi esimerkiksi vakauden lisäämiseksi perustetun, yli 3,4 miljardin euron suuruisen Afrikka-hätärahaston avulla.
28. Neuvosto palauttaa mieleen globaalin sitoumuksen ottaa vuoteen 2020 mennessä yhdessä käyttöön 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria ilmasto-rahautusta useista eri lähteistä. Neuvosto kehottaa muita kehittyneitä maita täyttämään sitoumuksensa ja tarjoamaan kannustimia yksityisen rahoituksen mobilisoinnille tähän yhteiseen tavoitteeseen. Neuvosto korostaa, että on tärkeää sovittaa rahoitusvirrat vähäpäästöiseen kehityskulkuun ja kehitykseen, jossa mukaudutaan joustavasti muuttuvaan ilmastoon. Neuvosto painottaa olevan tärkeää, että ilmastonmuutos ja ympäristö otetaan järjestelmällisesti huomioon kaikilla EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteistyöaloilla ja kaikissa niiden yhteistyövälineissä.
29. Neuvosto painottaa julkisen kehitysavun huomattavaa merkitystä Aichin biodiversiteettitavoitteiden ja biodiversiteettiin liittyvien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta ja korostaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden voimakasta panosta biologista monimuotoisuutta käsittelevää konferenssia koskevaan kansainväliseen rahoitustavoitteeseen. Lisäksi neuvosto tähdentää olevan tärkeää, että rahoitus säilytetään vuoteen 2020 asti vähintään nykyisellä tasolla globaalin sitoumuksen mukaisesti. Neuvosto painottaa myös, että biologiseen monimuotoisuuteen on myönnettävä enemmän kansallisia varoja, joita täydennetään kansainvälisillä rahavirroilla, muun muassa innovatiivisten rahoitusmekanismien kautta ja raportoinnin avulla, myös vuoden 2020 jälkeen.

30. Neuvosto toistaa EU:n sitoumuksen osoittaa vähintään 20 prosenttia julkisesta kehitysavustaan sosiaaliseen osallisuuteen ja inhimilliseen kehitykseen. Lisäksi se korostaa, että EU ja sen jäsenvaltiot edistävät naisten ja tyttöjen oikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja suojelua monialaisena prioriteettinaan kaikilla toiminta-aloilla.

Kansainvälinen kauppa kehityksen moottorina

31. Neuvosto muistuttaa, että kauppa on yksi osallistavan kasvun ja kestävän kehityksen keskeisiä tekijöitä ja olennainen väline Agenda 2030:n toteutuksessa. Tältä osin EU ja jäsenvaltiot tukevat voimakkaasti monenvälistä kauppajärjestelmää ja Maailman kauppajärjestöä. EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneita vauhdittamaan kansainvälistä kauppaa kehityksen moottorina pitäen mielessä ihmisoikeusperiaatteet ja sitoutumisemme kestävän kehityksen tavoitteisiin. EU on suurin kauppakumppani vähiten kehittyneille maille, ja sen olisi pysyttävä niille avoimimpana markkina-alueena.
32. Neuvosto kannustaa vahvistamaan edelleen kauppaa tukevaa kehitysapua aiempien päätelmien mukaisesti, mukaan lukien sitoumus, jonka mukaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi lisättävä kauppaa tukevaa kehitysapua vähiten kehittyneille maille siten, että päästäisiin jopa neljännekseen niiden yhteisistä menoista tällä alalla, jotta voitaisiin parantaa näiden maiden vientikapasiteettia ja tällä tavoin auttaa kaksinkertaistamaan niiden osuus maailmanlaajuisista vientimarkkinoista.

Velka ja velanhoitokyky

33. Neuvosto vahvistaa EU:n sitoumuksen edistää vastuuntuntoisia anto- ja ottolainauskäytäntöjä, myös silloin, kun EU käyttää ulkoisessa avussaan avustusten ja lainojen yhdistämistä, ja tukea sidosryhmien välistä koordinointia, vuoropuhelua ja avoimuutta. Neuvosto toteaa huolestuneena, että kehitysmaiden uudet velkahaasteet ovat lisääntyneet ja korostaa, että on tärkeää tukea kestävämmien velkatasojen välttämiseen tähtääviä kehitysmaiden pyrkimyksiä poliittisen vuoropuhelun kautta ja kehittämällä velanhoitoon, julkiseen varainhoitoon ja valtion tulonhankintaan liittyviä valmiuksia. EU ja jäsenvaltiot myös edesauttavat kehittyvien luottotajien osallistumista velkoja koskeviin keskusteluihin eri foorumeilla, erityisesti Pariisin klubissa, joka on tärkein kansainvälinen foorumi virallisten kahdenvälisten velkojen uudelleenjärjestelemiseksi. Neuvosto muistuttaa, että rahoituslähteiden yhdistämisessä olisi otettava kaikilta osin huomioon velkakestävyys ja velkavastuu sekä vältettävä markkinahäiriöitä ja budjettiriskejä.

Järjestelmään liittyviin ongelmiin puuttuminen

34. Neuvosto on tyytyväinen EU:n ja sen jäsenvaltioiden aktiiviseen rooliin kansainvälistä hallinnointia koskevan uudistuksen edistämisessä ja toteuttamisessa sekä EU:n ja sen jäsenvaltioiden rooliin tuettaessa kehitysmaiden osallistumista kansainväliseen hallinnointiin. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat jatkossakin aktiivisesti YK:n pääsihteerin ehdotuksia YK:n uudistamiseksi, mukaan lukien YK:n kehitysjärjestelmän uudistus.

Tiede, teknologia, innovointi ja valmiuksien kehittäminen

35. Neuvosto muistuttaa niin tieto- ja viestintätekniikan kuin tieteen, teknologian ja innovoinnin ratkaisevasta merkityksestä digitalisaation etujen hyödyntämiseksi siten, että elämänlaatu paranee ja teknologisen vallankumouksen mukanaan tuomat suurimmat haasteet voidaan ratkaista. Neuvosto kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita pyrkimään digitaalisten ratkaisujen parempaan valtavirtaistamiseen ja edistämään tieto- ja viestintätekniikan sekä tieteen, teknologian ja innovoinnin käyttöä, myös tutkimukseen liittyvien valmiuksien kehittämiseksi, joka on keskeistä innovoinnin vauhdittamiseksi kehitysmaissa. Neuvosto muistuttaa, että kehittyneillä mailla ja yhä enemmän myös nousevilla talouksilla on merkittävä rooli teknologian kehittämisessä, siirtämisessä ja levittämisessä, valmiuksien kehittämisessä ja tiede- ja teknologiayhteistyössä muun muassa vähiten kehittyneiden maiden kanssa.

Tietojen seuranta ja jatkotoimet

36. Neuvosto palauttaa mieleen, että EU tukee Agenda 2030:n seuraamiseen tarkoitetun sellaisen yleisindikaattoreita koskevan kehyksen kehittämistä, joka perustuu siinä määrin kuin mahdollista olemassa oleviin indikaattoreihin sen varmistamiseksi, että datajoukot ovat luotettavia ja ratkaisut kustannustehokkaita, joskin uusia indikaattoreita on mahdollisesti myös otettava käyttöön. Neuvosto katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi lisättävä valmiuksien kehittämiseen tähtäävää tukea kehitysmaille ja parannettava merkittävästi laadukkaiden, oikea-aikaisten ja luotettavien tietojen saatavuutta, jotta toimia kehitysmaita koskevien tietojen kattavuuden ja laadun parantamiseksi voidaan tukea jatkossakin.

EU:n aiemmat julkista kehitysapua koskevat sitoumukset ja tavoitteet**(Neuvoston päätelmät 24. toukokuuta 2005 (asiak. 9266/05, 4 kohta))**

"Julkista kehitysapua (ODA) on pikaisesti lisättävä vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi. EU sopii uudesta EU:ta koskevasta yhteisestä julkisen kehitysavun tavoitteesta, joka on 0,56 prosenttia BKTL:stä vuoteen 2010 mennessä, minkä johdosta julkinen kehitysapu kasvaisi tuohon ajankohtaan mennessä 20 miljardia euroa vuodessa.

i) Jäsenvaltiot, joissa julkinen kehitysapu ei ole vielä noussut 0,51 prosenttiin BKTL:stä, sitoutuvat saavuttamaan omien talousarviomenettelyjensä mukaisesti kyseisen tason vuoteen 2010 mennessä, kun taas ne jäsenvaltiot, jotka ovat jo kyseisen tason yläpuolella, lupaavat jatkaa pyrkimyksiään.

ii) Vuoden 2002 jälkeen EU:hun liittyneet jäsenvaltiot, joissa julkinen kehitysapu ei ole vielä 0,17:ää prosenttia BKTL:stä, pyrkivät nostamaan omien talousarviomenettelyjensä mukaisesti julkisen kehitysavun määräänsä päästäkseen edellä mainitulle tasolle vuoteen 2010 mennessä, kun taas ne jäsenvaltiot, jotka ovat jo kyseisen tason yläpuolella, sitoutuvat jatkamaan pyrkimyksiään.

iii) Jäsenvaltiot sitoutuvat saavuttamaan vuoteen 2015 mennessä julkisen kehitysavun tavoitteen, joka on 0,7 prosenttia BKTL:stä, kun taas kyseisen tavoitteen saavuttaneet jäsenvaltiot sitoutuvat pysyttämään mainitun tavoitteen yläpuolella; vuoden 2002 jälkeen EU:hun liittyneet jäsenvaltiot pyrkivät nostamaan julkisen kehitysapunsa määrän vuoteen 2015 mennessä 0,33 prosenttiin BKTL:stä."

EU:n nykyiset julkista kehitysapua koskevat sitoumukset ja tavoitteet

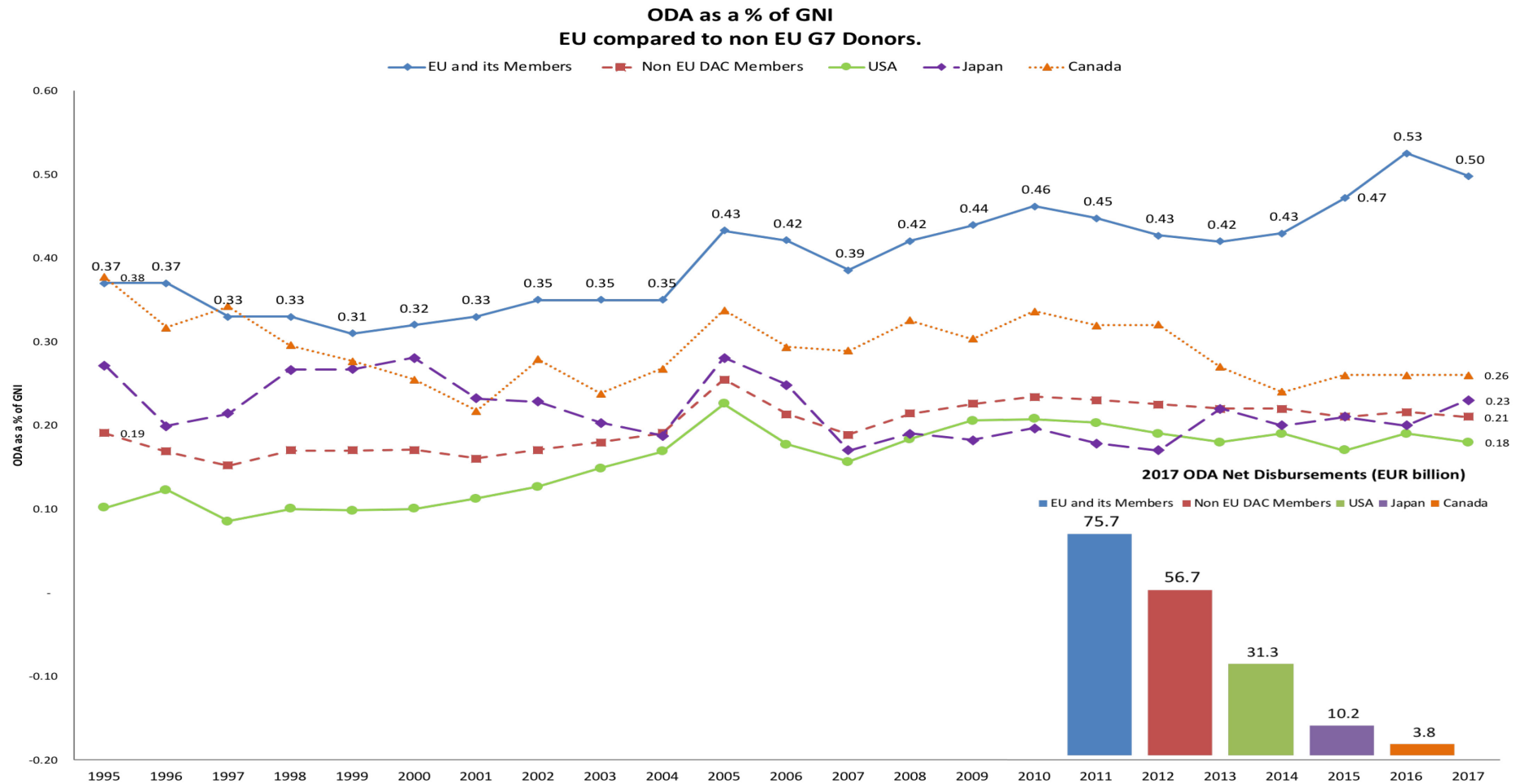
(Neuvoston päätelmät 26. toukokuuta 2015 (asiak. 9241/15, 31–33 kohta))

"EU ja sen jäsenvaltiot antavat runsaasti julkista kehitysapua. Viime vuosina niiden osuus on ollut yli puolet vuosittain annetusta kehitysavusta. Vaikka julkisen kehitysavun määrä on kehitysmaiden kannalta yleisesti ottaen pieni, se on pääasiallinen rahoituksen lähde vähiten kehittyneille maille ja hauraille valtioille, joilta puuttuvat erityisesti maan omat valmiudet hankkia rahoitusta muista lähteistä. Julkisella kehitysavulla voidaan myös saada liikkeelle muita toteutuskeinoja, erityisesti kohdemaan kotimaista julkista rahoitusta ja yksityisen sektorin investointeja ja myös tiede-, teknologia- ja innovointialan toimintaa.

Sen vuoksi EU vahvistaa sitoutuneensa yhteisesti pääsemään julkisen kehitysavun myöntämisessä tavoiteltuun 0,7 prosentin tasoon suhteessa BKTL:ään vuoden 2015 jälkeisen kehitysohjelman aikataulussa. Ennen vuotta 2002 EU:hun liittyneet jäsenvaltiot vahvistavat sitoutuneensa saattamaan myöntämänsä julkisen kehitysavun 0,7 prosentin tasolle suhteessa BKTL:ään talousarvion tilanteen huomioon ottaen, ja ne jäsenvaltiot, jotka ovat saavuttaneet tuon tason, sitoutuvat pysymään vähintään tuolla tasolla. Vuoden 2002 jälkeen EU:hun liittyneet jäsenvaltiot pyrkivät nostamaan myöntämänsä julkisen kehitysavun 0,33 prosentin tasolle suhteessa BKTL:ään.

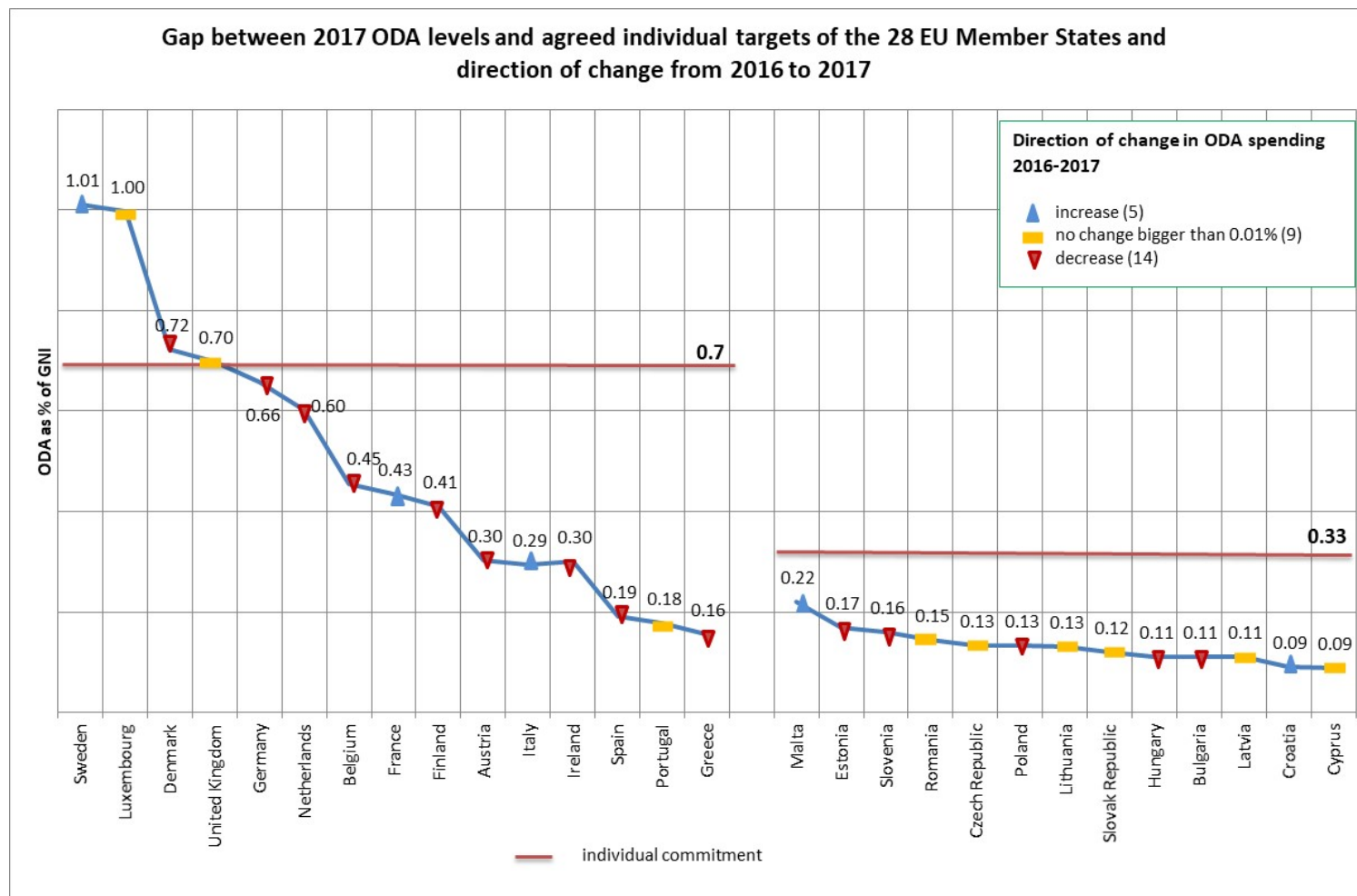
Kansainvälisen yhteisön olisi myös autettava kohdistamaan resursseja sinne, missä tarve on suurin, erityisesti vähiten kehittyneisiin maihin sekä hauraisiin ja konfliktien koettelemiin maihin. Julkista kehitysapua koskevan kokonaissitoumuksen puitteissa ja ottaen täysin huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden kehitysavulle asettamat painopisteet EU vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan vähiten kehittyneitä maita. EU on sitoutunut saavuttamaan kollektiivisesti vähiten kehittyneille maille myönnettävälle julkiselle kehitysavulle asetetun tavoitteen mukaisen 0,15–0,20 prosentin tason suhteessa BKTL:ään lyhyellä aikavälillä ja 0,20 prosentin tason suhteessa BKTL:ään vuoden 2015 jälkeisen kehitysohjelman aikataulussa."

Kaavio 1 – EU:n yhteinen julkinen kehitysapu verrattuna EU:n ulkopuolisiin DAC:n tuenantajiin



Kaavio 2 – Julkisen kehitysavun tason ja EU:n 28 jäsenvaltion yksilöllisten tavoitteiden välinen ero vuonna 2017 ja muutos 2016–2017¹

¹ Käytetty menetelmä mahdollistaa vain 0,01:tä prosenttia suurempien muutosten ottamisen huomioon kasvuna; alle 0,01 prosentin lisäykset eivät näy tilanteen muutoksina. Esimerkiksi Portugali lisäsi vuonna 2017 julkista kehitysapuaan 0,01 prosenttia, mutta käytetyn menetelmän mukaisesti kehitysavun määrä pysyi "vakaana".



Taulukko 1 – EU:n yhteinen julkinen kehitysapu (netto) vuosina 2004–2017

Jäsenvaltio	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
-------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

	Miljo onaa euroa	BKTL -suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BK TL- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BK TL- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BK TL- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BK TL- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKTL - suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKTL -suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)
Itävalta	545	0,23	1 266	0,52	1 194	0,47	1 321	0,50	1 188	0,43	820	0,30	912	0,32	799	0,27	860	0,28	882	0,27	930	0,28	1 193	0,35	1 479	0,42	1 091	0,30
Belgia	1 178	0,41	1 580	0,53	1 575	0,50	1 425	0,43	1 654	0,48	1 874	0,55	2 268	0,64	2 019	0,54	1 801	0,47	1 732	0,45	1 845	0,46	1 717	0,42	2 080	0,55	1 955	0,45
Bulgaria	–	–	–	–	1	0,00	17	0,06	13	0,04	12	0,04	31	0,09	35	0,09	31	0,08	37	0,10	37	0,09	37	0,09	61	0,13	55	0,11
Kroatia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	15	0,03	15	0,03	32	0,07	54	0,12	46	0,09	37	0,07	44	0,09
Kypros	4	0,03	12	0,09	21	0,15	25	0,17	26	0,17	33	0,20	39	0,23	27	0,16	20	0,12	15	0,10	15	0,10	16	0,09	16	0,09	16	0,09
Tšekin tasavalta	87	0,11	109	0,11	128	0,12	131	0,11	173	0,12	154	0,12	172	0,13	180	0,12	171	0,12	159	0,11	160	0,11	179	0,12	235	0,14	242	0,13
Tanska	1 640	0,85	1 697	0,81	1 782	0,80	1 872	0,81	1 944	0,82	2 018	0,88	2 168	0,91	2 108	0,85	2 095	0,83	2 205	0,85	2 264	0,86	2 313	0,85	2 142	0,75	2 130	0,72
Viro	4	0,05	8	0,08	11	0,09	12	0,08	15	0,10	13	0,10	14	0,10	17	0,11	18	0,11	23	0,13	28	0,14	31	0,15	39	0,19	38	0,17
Suomi	547	0,37	726	0,46	665	0,40	717	0,39	808	0,44	926	0,54	1 006	0,55	1 011	0,53	1 027	0,53	1 081	0,54	1 232	0,59	1 161	0,55	958	0,44	935	0,41
Ranska	6 820	0,41	8 067	0,47	8 445	0,47	7 220	0,38	7 562	0,39	9 049	0,47	9 751	0,50	9 348	0,46	9 358	0,45	8 543	0,41	8 005	0,37	8 149	0,37	8 701	0,38	10 080	0,43

Jäsenvaltio	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Miljo onaa euroa	BKTL -suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)
Saksa	6 064	0,28	8 112	0,36	8 313	0,36	8 978	0,37	9 693	0,38	8 674	0,35	9 804	0,39	10 136	0,39	10 067	0,37	10 717	0,38	12 486	0,42	16 173	0,52	22 368	0,70	21 895	0,66
Kreikka	258	0,16	309	0,17	338	0,17	366	0,16	488	0,21	436	0,19	383	0,17	305	0,15	255	0,13	180	0,10	186	0,11	215	0,12	333	0,19	281	0,16
Unkari	56	0,07	81	0,11	119	0,13	76	0,08	74	0,08	84	0,10	86	0,09	100	0,11	92	0,10	97	0,10	109	0,11	140	0,13	180	0,17	132	0,11
Irlanti	489	0,39	578	0,42	814	0,54	871	0,55	921	0,59	722	0,54	676	0,52	657	0,51	629	0,47	637	0,46	615	0,38	648	0,32	726	0,32	717	0,30
Italia	1 981	0,15	4 096	0,29	2 901	0,20	2 901	0,19	3 370	0,22	2 368	0,16	2 262	0,15	3 111	0,20	2 129	0,14	2 566	0,17	3 022	0,19	3 610	0,22	4 601	0,27	5 086	0,29
Latvia	7	0,06	9	0,07	9	0,06	12	0,06	15	0,07	15	0,07	12	0,06	14	0,07	16	0,08	18	0,08	19	0,08	21	0,09	27	0,11	29	0,11
Liettua	7	0,04	12	0,06	20	0,08	35	0,11	33	0,11	26	0,11	28	0,10	37	0,13	40	0,13	38	0,11	34	0,10	43	0,14	52	0,14	52	0,13
Luxemburg	190	0,79	206	0,79	232	0,89	274	0,92	288	0,97	298	1,04	304	1,05	294	0,97	310	1,00	323	1,00	319	1,06	327	0,95	354	1,00	377	1,00
Malta	8	0,18	7	0,17	7	0,15	8	0,15	11	0,20	10	0,18	10	0,18	14	0,25	14	0,23	14	0,20	15	0,20	15	0,17	19	0,20	23	0,22
Alankomaat	3 384	0,73	4 115	0,82	4 343	0,81	4 547	0,81	4 848	0,80	4 615	0,82	4 800	0,81	4 563	0,75	4 297	0,71	4 094	0,67	4 200	0,64	5 162	0,75	4 491	0,65	4 395	0,60
Puola	95	0,05	165	0,07	239	0,09	265	0,10	258	0,08	269	0,09	285	0,08	300	0,08	328	0,09	355	0,10	341	0,09	397	0,10	600	0,15	598	0,13
Portugali	830	0,63	303	0,21	316	0,21	344	0,22	430	0,27	368	0,23	490	0,29	509	0,31	452	0,28	368	0,23	324	0,19	278	0,16	310	0,17	336	0,18
Romania	–	–	–	–	3	0,00	84	0,07	85	0,09	110	0,08	86	0,07	118	0,09	111	0,08	101	0,07	162	0,11	143	0,09	243	0,15	250	0,15
Slovakian tasavalta	23	0,07	46	0,12	44	0,10	49	0,09	64	0,10	54	0,09	56	0,09	62	0,09	62	0,09	65	0,09	63	0,09	77	0,10	96	0,12	100	0,12

Jäsenvaltio	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Miljo onaa euroa	BKTL -suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)	Miljo onaa euroa	BKT L- suhde (%)
Slovenia	25	0,10	28	0,11	35	0,12	40	0,12	47	0,13	51	0,15	44	0,13	45	0,13	45	0,13	46	0,13	46	0,12	57	0,15	74	0,19	68	0,16
Espanja	1 962	0,24	2 429	0,27	3 038	0,32	3 755	0,37	4 761	0,45	4 728	0,46	4 492	0,43	3 001	0,29	1 585	0,16	1 789	0,17	1 415	0,13	1 259	0,12	3 868	0,35	2 142	0,19
Ruotsi	2 191	0,78	2 705	0,94	3 151	1,02	3 170	0,93	3 281	0,98	3 266	1,12	3 423	0,97	4 030	1,02	4 077	0,97	4 389	1,01	4 698	1,09	6 391	1,41	4 425	0,94	4 889	1,01
Yhdistynyt kuningaskunta	6 362	0,36	8 667	0,47	9 926	0,51	7 194	0,36	7 973	0,43	8 102	0,51	9 855	0,57	9 948	0,56	10 808	0,56	13 498	0,71	14 551	0,70	16 718	0,70	16 325	0,70	15 915	0,70
EU15 yhteensä	34 441	0,35	44 856	0,44	47 033	0,43	44 954	0,39	49 207	0,43	48 264	0,45	52 594	0,46	51 840	0,44	49 749	0,42	53 003	0,44	56 091	0,44	65 314	0,49	73 162	0,54	72 223	0,52
EU13 yhteensä	316	0,07	476	0,09	637	0,09	753	0,09	815	0,09	831	0,10	863	0,09	965	0,10	964	0,10	1 000	0,10	1 083	0,10	1 203	0,11	1 679	0,14	1 647	0,13
EU28 yhteensä	34 756	0,34	45 332	0,42	47 670	0,41	45 706	0,37	50 021	0,40	49 096	0,42	53 457	0,44	52 805	0,42	50 713	0,39	54 004	0,41	57 174	0,41	66 516	0,46	74 841	0,51	73 870	0,49
EU:n toimielinten julkinen kehitysapu, joka ei ole EU:n jäsenvaltioiden vastuulla	1 173	0,01	1 385	0,01	1 636	0,01	1 932	0,02	2 282	0,02	2 695	0,02	3 183	0,03	3 453	0,03	4 544	0,04	2 873	0,02	2 139	0,02	1 372	0,01	2 737	0,02	1 854	0,01
EU:n yhteinen julkinen kehitysapu	35 929	0,35	46 717	0,43	49 306	0,42	47 638	0,39	52 303	0,42	51 791	0,44	56 640	0,46	56 258	0,45	55 257	0,43	56 877	0,43	59 313	0,43	67 888	0,47	77 579	0,53	75 724	0,50

Taulukko 2: EU:n jäsenvaltioiden julkinen kehitysapu vähiten kehittyneille maille (netto) vuosina 2014-2016

Jäsenvaltio	2014		2015		2016	
	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)
Itävalta	272,7	0,08	200,4	0,06	226,3	0,06
Belgia	625,0	0,16	549,5	0,13	576,5	0,15
Bulgaria	8,3	0,02	7,6	0,02	13,6	0,03
Kroatia	1,9	0,00	6,4	0,01	7,5	0,02
Kypros	2,9	0,02	3,6	0,02	3,6	0,02
Tšekin tasavalta	38,6	0,03	37,1	0,02	49,9	0,03
Tanska	678,0	0,26	549,5	0,20	589,7	0,21
Viro	6,4	0,03	5,3	0,03	6,3	0,03
Suomi	427,7	0,21	386,9	0,18	292,2	0,13
Ranska	1 924,4	0,09	2 142,9	0,10	1 901,9	0,08
Saksa	2 889,1	0,10	2 340,0	0,08	3 239,3	0,10
Kreikka	37,4	0,02	34,3	0,02	42,7	0,02
Unkari	21,6	0,02	23,4	0,02	36,2	0,03
Irlanti	299,5	0,18	310,7	0,15	324,5	0,14
Italia	724,4	0,04	784,6	0,05	886,9	0,05

Jäsenvaltio	2014		2015		2016	
	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)	Miljoonaa euroa	BKTL-suhde (%)
Latvia	4,2	0,02	4,2	0,02	5,4	0,02
Liettua	7,0	0,02	8,2	0,02	9,3	0,03
Luxemburg	129,8	0,43	138,8	0,40	148,6	0,42
Malta	1,5	0,02	1,9	0,02	0,9	0,01
Alankomaat	844,4	0,13	934,4	0,14	1 071,3	0,15
Puola	98,0	0,02	112,8	0,03	166,2	0,04
Portugali	89,7	0,05	81,1	0,05	90,1	0,05
Romania	25,5	0,02	27,8	0,02	35,4	0,02
Slovakian tasavalta	13,2	0,02	16,7	0,02	17,1	0,02
Slovenia	8,1	0,02	8,6	0,02	12,0	0,03
Espanja	367,0	0,03	279,7	0,03	512,3	0,05
Ruotsi	1 226,8	0,29	1 328,1	0,29	1 271,1	0,27
Yhdistynyt kuningaskunta	4 983,2	0,24	5 514,7	0,23	5 087,0	0,22
EU28 YHTEENSÄ	15 756,3	0,11	15 838,8	0,11	16 624,1	0,11